

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1 Geneesmiddelen die u altijd krijgt voorgeschreven	5
1.1 Geneesmiddelen tegen afstoting	5
Tacrolimus (Prograf® of Advagraf®)	5
Sirolimus (Rapamune®)	7
Mycofenolaatmofetil (Cellcept®) of mycofenolzuur (Myfortic®)	7
Prednison of prednisolon	9
1.2 Geneesmiddelen ter voorkoming van virale, schimmel en bacteriële infecties	10
Valaciclovir (Zelitrex®) of valganciclovir (Valcyte®)	10
Amfotericine B (Fungizone®)	12
Co-trimoxazol (Bactrimel®)	13
1.3 Geneesmiddelen die de maagzuurproductie remmen	13
Omeprazol (Losec®)	13
Pantoprazol (Pantozol®)	14
Esomeprazol (Nexium®)	15
1.4 Geneesmiddelen ter voorkoming van botontkalking	15
Alendroninezuur (Fosamax®)	15
Risedroninezuur (Actonel®)	17
Calciumcarbonaat/colecaliferol (Calcichew D3®)	17
Calciumcarbonaat (Calcichew®)	18

2 Geneesmiddelen die u krijgt op indicatie van de arts	20
2.1 Geneesmiddelen tegen afstoting	20
Azithromycine (Zithromax®)	20
2.2 Geneesmiddelen tegen bacteriële infecties	21
Tobramycine (TOBI®)	21
Colistin (Colistine®/Tadim®/Colobreathe®)	22
2.3 Geneesmiddelen tegen schimmelinfecties	23
Voriconazol (Vfend®)	23
Itraconazol (Trisporal®)	24
2.4 Geneesmiddelen die vochtafdrijvend werken	25
Furosemide (Lasix®)	25
2.5 Geneesmiddelen die bloeddruk verlagend werken	25
Amlodipine (Norvasc®)	25
Metoprolol (Selokeen®)	26
Perindopril (Coversyl®)	27
2.6 Geneesmiddelen die cholesterol verlagend werken	28
Rosuvastatine (Crestor®)	28
Ezetimibe (Ezetrol®)	29
2.7 Vitaminen (worden dikwijls voorgeschreven bij de patiënten met Cystic Fibrosis)	29
Vitamine A	30
Vitamine D	30
Vitamine E	30
Vitamine K	30
Vitamine ADEK	31

3	Overzicht van geneesmiddelen	32
4	Het longtransplantatieteam	33

Inleiding

Na een longtransplantatie is het van belang dat u goed op de hoogte bent van de werking en bijwerkingen van de geneesmiddelen die u moet gebruiken. De werking van de geneesmiddelen is optimaal als u deze op de juiste tijd en wijze inneemt.

Na de transplantatie wordt u op de verpleegafdeling begeleid in het uitzetten en het op de juiste wijze innemen van de geneesmiddelen. Een hulpmiddel hierbij is deze brochure waarin u een overzicht vindt van de voorgeschreven geneesmiddelen.

Geneesmiddelen die u altijd krijgt voorgeschreven

- Geneesmiddelen tegen afstoting
- Geneesmiddelen ter voorkoming van virale, schimmel en bacteriële infecties
- Geneesmiddelen die de maagzuurproductie remmen
- Geneesmiddelen ter voorkoming van botontkalking

Geneesmiddelen die u krijgt op indicatie van de arts

- Geneesmiddelen tegen afstoting
- Geneesmiddelen tegen bacteriële infecties
- Geneesmiddelen die vochtafdrijvend werken
- Geneesmiddelen die bloeddruk verlagend werken
- Geneesmiddelen die cholesterol verlagend werken
- Vitaminen

Per geneesmiddel is het doel, de innametijd, de wijze van inname en de meest voorkomende bijwerkingen beschreven.

Bij de innametijd is uitgegaan van ontbijt-, lunch- en avondeten tijden van respectievelijk 8.00 uur, 12.00 uur en 18.00 uur.

1 Geneesmiddelen die u altijd krijgt voorgeschreven

1.1 Geneesmiddelen tegen afstoting

Doel

Dit zijn geneesmiddelen die het afweersysteem onderdrukken om afstoting van de donorlong te voorkomen. U krijgt meestal een combinatie van drie van de onderstaande geneesmiddelen. Het succes van de behandeling met deze geneesmiddelen is mede afhankelijk van de zorgvuldigheid waarmee u ze inneemt.

Regelmatig zal een zogenaamde dalspiegel van deze geneesmiddelen bepaald worden, met name van de tacrolimus of de sirolimus, om te kunnen beoordelen of de dosering juist is. Zo'n dalspiegel wordt bepaald uit het bloed dat u laat afnemen bij de bloedafname. Voor het bepalen van een dalspiegel dient u te wachten met de inname van de tacrolimus of sirolimus totdat het bloed is afgenomen. Het bloed dient vlak voor de normale innametijd afgenomen te zijn. Dit is meestal rond 10.00 of 11.00 uur. Daarna kunt u het geneesmiddel direct innemen.

Tacrolimus (Prograft®)

capsule 0,5 mg, 1 mg, 5 mg

Innametijd

Prograft®: 2 x daags voorgeschreven dosering, 10.00 uur en 22.00 uur. (eventueel ook inname op 11.00 uur - 23.00 uur mogelijk indien dit meer past bij uw ritme, dan ook rekening houden met bloedafnames rond deze tijd!)

Wijze van inname

- Gebruik van grapefruit of vruchten die een kruising zijn met grapefruit zoals bv de pomelo en de mineola, en grapefruitsap is niet toegestaan, omdat het de bloedspiegel van tacrolimus verhoogt.
- Capsule in zijn geheel innemen met water.
- Capsules altijd met, of juist zonder voedsel innemen. Het gaat erom dat u prograft altijd op dezelfde wijze inneemt.

Meest voorkomende bijwerkingen

- verhoogde vatbaarheid voor infecties
- vocht vasthouden
- suikerziekte
- verhoogde bloeddruk
- hoofdpijn
- slaapstoornissen
- nierbeschadiging
- tremoren, trillende handen
- verhoogd risico op kwaadaardige aandoeningen.

Voorzorg

Blootstellen aan zon- en UV-licht beperken door het dragen van beschermende kleding en gebruik van zonnebrandcrème met hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger).

Als u erg veel last heeft van tremoren (trillende handen), kunt u de arts vragen om een geneesmiddel daartegen.

Tacrolimus (Advagraf®)

met gereguleerde afgifte 0,5 mg, 1 mg, 5 mg

Innametijd

1 x daags voorgeschreven dosering, 10.00 of 11.00 uur.

Wijze van inname

- Gebruik van grapefruit of vruchten die een kruising zijn met grapefruit zoals bv de pomelo en de mineola, en grapefruitsap is niet toegestaan, omdat het de bloedspiegel van tacrolimus verhoogt.
- Capsule in zijn geheel innemen met water.
- Capsules altijd met, of juist zonder voedsel innemen. Het gaat erom dat u prograft altijd op dezelfde wijze inneemt.

Sirolimus (Rapamune®)

Tablet 1 mg, 2 mg en drank 1 mg/ml, flacon 60 ml

Inname tijd

1 x daags voorgeschreven dosering, 10.00 uur.

Wijze van inname

- Capsules altijd met, of juist zonder voedsel innemen. Het gaat erom dat u sirolimus altijd op dezelfde wijze inneemt.
- Gebruik van grapefruit of vruchten die een kruising zijn met grapefruit zoals bijvoorbeeld de pomelo en de mineola, en grapefruitsap is niet toegestaan, omdat het de bloedspiegel van sirolimus kan verhogen.

Meest voorkomende bijwerkingen

- verhoogde vatbaarheid voor infecties
- buikpijn
- diarree
- verhoogd risico op kwaadaardige aandoeningen met name van de huid
- bloedarmoede
- verhoogd cholesterol

Voorzorg

Blootstellen aan zon- en UV-licht beperken door het dragen van beschermende kleding en gebruik van zonnebrandcrème met hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger).

Mycofenolaatmofetil (Cellcept®)

capsule 250 mg, tablet 500 mg

Innametijd

2 x daags voorgeschreven dosering, 7.30 of 10.00 en 17.30 of 22.00 uur.

Wijze van inname

- Niet gelijktijdig innemen met zuurbindende of maagzuurremmende middelen (antacida), omdat het de opname van mycofenolaatmofetil vermindert, mycofenolaatmofetil 2 uur voor of na een eventueel zuurbindend/zuurremmend middel innemen.
- Mag met of zonder voedsel worden ingenomen, echter wel consequent op dezelfde manier innemen.
- Capsule niet breken of stuk bijten.

Meest voorkomende bijwerkingen

- verhoogde vatbaarheid voor infecties
- misselijkheid, braken, diarree
- bloedarmoede
- verhoogd risico op kwaadaardige aandoeningen met name van de huid

Voorzorg

Blootstellen aan zon- en UV-licht beperken door het dragen van beschermende kleding en gebruik van zonnebrandcrème met hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger)

Mycofenolzuur (Myfortic®)

tablet 180 mg, 360 mg

Innametijd

2 x daags voorgeschreven dosering, 8.00 of 10.00 uur en 18.00 of 20.00 uur.

Wijze van inname

- Niet gelijktijdig innemen met zuurbindende of maagzuurremmende middelen (antacida), omdat het de opname van mycofenolzuur vermindert, mycofenolzuur 2 uur voor of na een eventueel zuurbindend/zuurremmend middel innemen.
- Mag met of zonder voedsel worden ingenomen, echter wel consequent op dezelfde manier innemen.
- Tablet niet fijnmaken of stuk bijten.

Meest voorkomende bijwerkingen

- verhoogde vatbaarheid voor infecties
- misselijkheid, braken, diarree
- bloedarmoede
- verhoogd risico op kwaadaardige aandoeningen met name van de huid

Voorzorg

Blootstellen aan zon- en UV-licht beperken door het dragen van beschermende kleding en gebruik van zonnebrandcrème met hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger).

Prednison of prednisolon

tablet 5 mg, 20 mg, 30 mg

Innametijd

1 x daags voorgeschreven dosering, 8.00 uur.

Wijze van inname

- Bij voorkeur innemen tijdens de maaltijd met melk of water.

Meest voorkomende bijwerkingen

- rood, gezwollen gelaat
- overbeharig
- verhoogde maagzuurproductie
- botontkalking
- stemmingswisselingen
- toename van de eetlust
- vasthouden van vocht
- spierzwakte
- gevoeliger worden van huid voor zonlicht
- staar
- suikerziekte

1.2 Geneesmiddelen ter voorkoming van virale, schimmel en bacteriële infecties

Valaciclovir (Zelitrex®)

tablet 500 mg

Doel

Dit geneesmiddel gaat het opnieuw actief worden van virusinfecties zoals herpes tegen. Het is heel goed mogelijk dat u drager bent van deze virussen omdat ze bij de meerderheid van de bevolking voorkomen. U heeft dan na de transplantatie een verhoogd risico op deze infecties omdat ze actief worden als de natuurlijke afweer verlaagd is.

Innametijd

2 x daags 500 mg, verdeeld over de dag, bijvoorbeeld 8.00 uur en 18.00 uur.

Wijze van inname

Geen bijzonderheden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- hoofdpijn
- misselijkheid
- braken
- diarree
- huiduitslag
- gevoeliger worden van de huid voor zonlicht
- duizeligheid

Voorzorg

Blootstellen aan zon- en UV-licht beperken door het dragen van beschermende kleding en gebruik van zonnebrandcrème met hoge beschermingsfactor (factor 30 of hoger).

Valganciclovir (Valcyte®)

tablet 450 mg

Doel

Dit geneesmiddel gaat het opnieuw actief worden van virusinfecties, met name van het cytomegalovirus (CMV), tegen. Het is heel goed mogelijk dat u ooit een infectie met dit virus heeft doorgemaakt. U heeft dan na de transplantatie een verhoogd risico op deze infectie omdat het weer actief kan worden als de natuurlijke afweer verlaagd is.

Innametijd

1 x daags 900 mg

Wijze van inname

- Tablet in zijn geheel met voedsel innemen.
- Valganciclovir is een risicogeneesmiddel en kan gevaarlijk zijn voor derden. Zelf het tablet uit de verpakking nemen. Indien dit niet lukt, mag de familie het tablet met disposable handschoenen aan uit de verpakking halen.
- Afval mag in de vuilnisbak gedeponeerd worden, zonder verdere voorzorgsmaatregelen.

Meest voorkomende bijwerkingen

- bloedarmoede
- diarree
- misselijkheid
- buikpijn
- hoofdpijn
- slaperigheid
- duizeligheid
- spierzwakte en spierpijn
- smaakstoornis
- verminderde eetlust

Amfotericine B (Fungizone®)

suspensie 100 mg/ml, verneveloplossing 5 mg/3 ml water

Doel

De geneesmiddelen die u gebruikt ter voorkoming van afstoting maakt dat u gevoeliger bent voor het krijgen van infecties. Amfotericine B wordt gebruikt ter voorkoming en behandeling van schimmelinfecties in de mond, slokdarm en het maagdarmkanaal. Amfotericine B kan als verneveling of in de vorm van een drank voorgeschreven worden. U krijgt amfotericine B gedurende de eerste drie maanden na transplantatie.

Innametijd

4 x daags 200 mg, verdeeld over de dag, bijvoorbeeld 8.00 uur, 12.00 uur, 18.00 uur en 22.00 uur, bij voorkeur na de maaltijden.

Wijze van inname

- De suspensie zo lang mogelijk in de mond houden
- Bij een kunstgebit dit dagelijks schoonmaken en voor inname van de suspensie uit de mond nemen

Meest voorkomende bijwerkingen

- Misselijkheid
- Braken
- Diarree
- Huiduitslag

Bij gebruik van verneveling

Verneveltijd

3 x daags 5 mg, verdeeld over de dag, bijvoorbeeld 8.00 uur, 14.00 uur en 22.00 uur.

Wijze van vernevelen

- Met jet-vernevelaar of respigard -II vernevelaar in 15-20 minuten

Meest voorkomende bijwerkingen

- gele verkleuring van de tanden, te verwijderen door poetsen
- misselijkheid
- diarree

Co-trimoxazol (Bactrimel®)

tablet 480 mg

Doel

Dit is een antibioticum dat u krijgt ter voorkoming van een bepaalde vorm van longontsteking.

Innametijd

3 x per week 480 mg, bijv. maandag-woensdag-vrijdag om 8.00 uur.

Wijze van inname

- Bij voorkeur innemen na de maaltijd

Meest voorkomende bijwerkingen

- maagdarfstoornissen, zoals misselijkheid, braken en diarree
- overgevoeligheidsreacties van de huid, zoals huiduitslag en jeuk

1.3 Geneesmiddelen die maagzuurproductie remmen

Er bestaan verschillende middelen die de maagzuurproductie remmen.

Omeprazol (Losec®)

tablet (MUPS) 20 mg

Doel

Dit is een geneesmiddel ter voorkoming van beschadiging van het maag/darm slijmvlies; het remt de maagzuurproductie. De maagzuurproductie is verhoogd door gebruik van prednison of prednisolon.

Innametijd

1-2 x daags voorgeschreven dosering, bijvoorbeeld om 8.00 en 18.00 uur

Wijze van inname

- Zonder kauwen innemen met een glas water.
- De tabletten bij slikproblemen uiteen laten vallen in water en de oplossing binnen 30 minuten innemen.

Meest voorkomende bijwerkingen

- misselijkheid, braken
- diarree
- obstipatie
- buikpijn
- flatulentie (winderigheid)
- hoofdpijn

Pantoprazol (Pantozol®)

tablet 20 mg, 40 mg

Doel

Dit geneesmiddel remt de maagzuurproductie. De maagzuurproductie is verhoogd door gebruik van prednison of prednisolon.

Innametijd

1 x daags 40 mg, om 7.00 uur.

Wijze van inname

- Tablet 1 uur voor het ontbijt innemen
- Zonder kauwen of fijnmaken innemen met een glas water

Meest voorkomende bijwerkingen

- hoofdpijn
- diarree
- misselijkheid
- braken
- buikpijn
- flatulentie (winderigheid)

Esomeprazol (Nexium®)

Capsule of tablet 20 mg, 40 mg

Doel

Dit is een geneesmiddel ter voorkoming van beschadiging van het maag/darm slijmvlies; het geneesmiddel remt de maagzuurproductie. De maagzuurproductie is verhoogd door gebruik van prednison of prednisolon.

Innametijd

1-2 x daags voorgeschreven dosering. Om 8.00 en 18.00 uur.

Wijze van inname

- Zonder kauwen innemen met een glas water

Meest voorkomende bijwerkingen

- hoofdpijn
- diarree
- misselijkheid
- pijn in de bovenbuik
- flatulentie (winderigheid)

1.4 Geneesmiddelen ter voorkoming van botontkalking

Er bestaan verschillende middelen ter preventie van botontkalking. In de meeste gevallen krijgt u alendroninezuur of risedroninezuur voorgeschreven. Deze twee geneesmiddelen worden vaak gecombineerd met een calciumpreparaat.

Alendroninezuur (Fosamax®)

tablet 70 mg

wordt meestal voorgeschreven in combinatie met een kalkhoudend preparaat (b.v. calcichew D3 500 mg/800IE)

Doel

Alendroninezuur wordt voorgeschreven ter voorkoming van botontkalking. Botontkalking kan optreden ten gevolge van langdurig gebruik van prednison of prednisolon.

Innametijd

1 x per week 70 mg, om 7.00 uur.

Wijze van inname

- Tablet minstens een half uur voor het ontbijt of andere medicatie innemen
- Tablet in zijn geheel innemen met een vol glas water
- Tablet niet innemen met koffie of sinaasappelsap
- Rechtopzittend innemen, hierna een half uur niet gaan liggen
- Niet tegelijkertijd met een kalkhoudend preparaat innemen (b.v. calcium-carbonaat of calcichew). Hier moet minstens een half uur tussen zitten omdat dit de opname van alendroninezuur doet verminderen

Meest voorkomende bijwerkingen

- buikpijn
- verminderde eetlust
- drukkend gevoel in de maagstreek
- onaangename smaak in de mond
- verstopping
- diarree
- flatulentie (winderigheid)
- zweer in de slokdarm
- slikstoornis
- opgezette buik
- zuurbranden
- hoofdpijn
- pijn in botten, spieren, gewrichten
- duizelig
- haaruitval

Risedroninezuur (Actonel®)

tablet 35 mg

Doel

Risedroninezuur wordt voorgeschreven ter voorkoming van botontkalking. Botontkalking kan optreden ten gevolge van langdurig gebruik van prednison of prednisolon.

Innametijd

1 x per week 35 mg, om 7.00 uur.

Wijze van inname

- Tablet minstens een half uur voor het ontbijt innemen
- Tablet in zijn geheel innemen met een vol glas water
- Rechtopzittend innemen, hierna een half uur niet gaan liggen

Meest voorkomende bijwerkingen

- buikpijn
- pijn in de maagstreek
- vol gevoel in de bovenbuik
- verminderde eetlust
- verstopping
- diarree
- misselijkheid
- hoofdpijn
- pijn in botten, spieren, gewrichten

Calciumcarbonaat/colecalciferol (CalcichewD3®/ Kalcipos D®)

kauwtablet 500 mg/800IE, bruistablet 500 mg/880IE

Doel

Calciumcarbonaat is van belang voor de botvorming. De vitamine D die is toegevoegd aan dit preparaat zorgt voor een betere opname van het calcium.

Innametijd

1 dd 12.00 uur, of op andere tijd.

Let op, kan niet samen met een aantal andere geneesmiddelen!

Wijze van inname

- De kauwtabletten kauwen, bruistablet oplossen in water en direct opdrinken.
- Niet tegelijkertijd innemen met Fosamax® of Actonel® of zuurbindende middelen die aluminium bevatten.
- Kan niet samen met bepaalde antibiotica ingenomen worden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- Maagdarm irritatie
- Obstipatie (verstopping)
- Winderigheid
- Oprispingen

Calciumcarbonaat (Calcichew®)

kauwtablet 500 mg, bruistablet 500 mg

Doel

Calciumcarbonaat is van belang voor de botvorming.

Innametijd

1dd 12.00 uur, of op andere tijd.

Let op, kan niet samen met een aantal andere geneesmiddelen!

Wijze van inname

De kauwtabletten kauwen of opzuigen. De bruistablet oplossen in ten minste 100 ml water en direct opdrinken.

- Niet tegelijkertijd innemen met Fosamax® of Actonel® of zuurbindende middelen die aluminium bevatten.
- Kan niet samen met bepaalde antibiotica ingenomen worden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- Maagdarm irritatie
- Obstipatie (verstopping)
- Winderigheid
- Oprispingen

2 Geneesmiddelen die u op indicatie van de arts krijgt

2.1 Geneesmiddelen tegen afstoting

Azitromycine (Zithromax®)

tablet 250 mg, 500 mg

Doel

Dit middel wordt gebruikt bij de behandeling of ter preventie van een chronische afstoting.

Innametijd

3 x per week 250 mg, bijvoorbeeld maandag-woensdag-vrijdag.

Wijze van inname

- Mag met de maaltijd worden ingenomen.
- Attentie bij gebruik van Sirolimus (Rapamune®). Azitromycine verhoogt de bloedspiegel van Sirolimus. Dosering Sirolimus moet hierop worden aangepast.
- Attentie bij gebruik van Voriconazol. Azitromycine verhoogt de spiegel van Voriconazol.

Meest voorkomende bijwerkingen

- Misselijkheid
- Braken
- Diarree
- Buikpijn
- Leverfunctiestoornissen
- Nierfunctiestoornissen

2.2 Geneesmiddelen tegen bacteriële infecties

Tobramycine (TOBI®)

Ampul 300 mg / 5 ml verneveloplossing,
podhaler inhalatiepoeder 28 mg per capsule

Doel

Tobramycine is een antibioticumoplossing die speciaal ontwikkeld is voor inhalatie. Tobramycine wordt zo nodig voorgeschreven voor de behandeling van chronische pseudomonasinfecties. Met Tobramycine wordt de pseudomonas bacterie in de longen zo goed mogelijk onder controle gehouden.

Vernevel/inhalatietijd

2 x daags 300 mg verdeeld over de dag, bijvoorbeeld 8.00 en 18.00 uur.
2 x daags 4 capsules (112 mg) via de Podhaler.

Wijze van vernevelen

- De inhoud van één ampul dient te worden overgebracht in de vernevelaar en te worden toegediend door middel van inhalatie gedurende een periode van ongeveer 15 minuten in een vernevelapparaat (bijvoorbeeld Porta Neb of Freeway Lite)
- De ampullen moeten worden bewaard in de oorspronkelijke verpakking op een temperatuur tussen 2-8 graden Celsius
- Geopende ampullen mogen nooit worden bewaard voor hergebruik
- Inhaleer de inhoud van 4 capsules tweemaal daags (4 capsules 's ochtends en 4 capsules 's avonds) met de Podhaler.
- Capsules voor de Podhaler hoeven niet in de koelkast bewaard te worden

Meest voorkomende bijwerkingen

- stemveranderingen
- oorsuizen
- hoesten
- dyspneu

Colistine (Colistin® of Tadim® of Colobreathe®)

Poeder voor vernevelvloeistof 80 mg (=1 milj. IE) geleverd met disc
Inhalatiepoeder in patroon 125 mg (= 1.662.500 IE), gebruiken met Turbospin
inhalator.

Doel

Behandelen en voorkomen van een longinfectie met *Pseudomonas*
Aeruginosa bacterie.

Innametijd

2 x daags: 8.00 en 20.00 uur.

Wijze van inname

- Poeder moet opgelost worden volgens gebruiksaanwijzing tot inhalatie vloeistof.
- Hierna in zittende houding met behulp van een vernevelaar inademen tot vloeistof op is. De inhalatie met de turospin ook in een zittende houding gebruiken
- Na inhalatie van het poeder, de mond met water spoelen en uitspugen (niet inslikken) om orale superinfectie met schimmels en onaangename smaak te verminderen.

Meest voorkomende bijwerkingen

- Hoesten
- Benauwdheid
- Pijnlijke keel
- Pijnlijke mond
- Slechte smaak

2.3 Geneesmiddelen tegen schimmelinfecties

Voriconazol (Vfend®)

tablet 50 mg, 200 mg

Doel

Voriconazol wordt gebruikt voor de behandeling van schimmelinfecties of bij risicopatiënten die eerder een schimmelinfectie hebben doorgemaakt, die schimmels bij zich dragen maar er (nog) niet ziek van zijn of een allergische reactie vertonen op schimmels.

Innametijd

2 x daags 200 mg, 8.00 uur en 18.00 uur.

Wijze van inname

Tabletten 1 uur voor of na de maaltijd innemen.

Meest voorkomende bijwerkingen

- koorts
- hoofdpijn
- buikpijn
- misselijkheid, braken
- diarree
- vocht in armen en/of benen
- huiduitslag
- visusstoornissen
- leverfunctiestoornissen

Voriconazol kan de tacrolimus-, sirolimus- of everolimusspiegel verhogen.

Wanneer u dit geneesmiddel krijgt voorgeschreven zal de tacrolimus, sirolimus of everolimus dosering ook altijd aangepast worden.

Wanneer dit geneesmiddel weer gestopt wordt moeten eveneens de dosering tacrolimus, sirolimus of everolimus aangepast worden.

Itraconazol (Trisporal®)

capsule 100 mg, orale oplossing (OS) 10 mg/ml

Doel

Itraconazol wordt gebruikt voor de behandeling van schimmelinfecties of bij risicopatiënten die eerder een schimmelinfectie hebben doorgemaakt, die schimmels bij zich dragen maar er (nog) niet ziek van zijn of een allergische reactie vertonen op schimmels.

Innametijd

2 x daags 200 mg, 8.00 uur en 18.00 uur.

Wijze van inname

- de capsules innemen met dranken met lage PH zoals koolzuurhoudende frisdranken (bijvoorbeeld cola), appelsap of jus d'orange
- de capsule tijdens of vlak na de maaltijd innemen
- de orale oplossing zonder voedsel innemen en zo lang mogelijk (ca. 20 seconden) in de mond houden alvorens door te slikken. Na inslikken de mondholte niet met een andere vloeistof spoelen en gedurende 1 uur na inname niet eten.
- itraconazol niet tegelijk met omeprazol (losec) innemen.

Meest voorkomende bijwerkingen

- buikpijn
- misselijkheid, braken
- diarree
- verstopping
- hoofdpijn
- duizeligheid
- smaakstoornissen

Itraconazol kan de tacrolimus-, sirolimus- of everolimusspiegel verhogen.

Wanneer u dit geneesmiddel krijgt voorgeschreven zal de tacrolimus, sirolimus of everolimus dosering ook altijd aangepast worden.

Wanneer dit geneesmiddel weer gestopt wordt moeten eveneens de dosering tacrolimus, sirolimus of everolimus aangepast worden.

2.4 Geneesmiddelen die vochtafdrijvend werken

Furosemide (Lasix®)

tablet 20 mg, 40 mg

Doel

Furosemide bevordert het uitplassen van het vocht dat u kunt vasthouden door gebruik van onder andere prednison/prednisolon en tacrolimus. Furosemide wordt zo nodig voorgeschreven.

Innametijd

Innemen bij voorkeur in de ochtend, bijvoorbeeld om 8.00 uur, zodat u overdag naar het toilet kunt en niet 's nachts effect van de furosemide ondervindt.

Wijze van innemen

Geen bijzonderheden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- duizeligheid
- lage bloeddruk
- spierkrampen

2.5 Geneesmiddelen die bloeddruk verlagend werken

Amlodipine (Norvasc®)

Tablet 5 mg, 10 mg

Doel

Dit middel wordt gegeven ter behandeling van een hoge bloeddruk.

Innametijd

1 x daags. Tijd van inname zelf te bepalen.

Wijze van inname

Geen bijzonderheden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- vochtophoping in de voeten, met name bij de enkels
- hoofdpijn
- roodheid in het gezicht vlak na inname
- duizeligheid
- hartkloppingen
- visusstoornissen
- bij aanvang therapie slaperigheid

Losartan (Cozaar®)

tablet 50 mg, 100 mg

Doel

Dit middel wordt gegeven ter behandeling van een hoge bloeddruk.

Innametijd

1 x daags 50mg om 8.00 uur, zonodig ophogen naar 100mg.

Wijze van inname

Geen bijzonderheden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- duizeligheid
- lage bloeddruk

Metoprolol (Selokeen®)

tablet 50 mg, 100 mg

Doel

Dit middel werkt bloeddruk verlagend maar wordt soms voorgeschreven vanwege de behandeling van de trillingen waar patiënten na transplantatie veel hinder van ondervinden. Deze trillingen zijn een bijwerking van de geneesmiddelen tegen afstoting.

Innametijd

1 x daags om 8.00 uur.

Wijze van innemen

Geen bijzonderheden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- vertraagde hartslag
- lage bloeddruk
- duizeligheid
- impotentie
- vermoeidheid
- concentratieproblemen
- hoofdpijn
- koude handen/voeten
- misselijk/buikpijn/diarree

Perindopril (Coversyl®)

tablet 2 mg, 4 mg, 8 mg

Doel

Dit middel wordt gegeven ter behandeling van een hoge bloeddruk.

Innametijd

1 x daags om 8.00 uur.

Wijze van innemen

's ochtends voor de maaltijd innemen.

Meest voorkomende bijwerkingen

- duizeligheid
- prikkelhoest
- huiduitslag
- maag-darmstoornissen
- oorsuizen
- hoofdpijn
- visusstoornissen

- combinatie van dit geneesmiddel met middelen ter verlaging van de bloedsuiker (tabletten of insuline) verhoogt de kans op een te lage bloedsuiker in eerste weken van de behandeling en bij gestoorde nierfunctie.

2.6 Geneesmiddelen die cholesterol verlagend werken

Rosuvastatine (Crestor®)

Tablet 5 mg, 10 mg, 20 mg, 40 mg

Doel

Rosuvastatine wordt gebruikt om de cholesterolspiegel van het slechte cholesterol (LDL) te verlagen. Een verhoogd cholesterol komt bij transplantatiepatiënten vaak voor door gebruik van medicijnen tegen afstoting. Wanneer er ook nog sprake is van suikerziekte is de kans op een verhoogd cholesterol groter. Met een verhoogd cholesterol heeft u meer risico op hart-en vaatziekten.

Innametijd

1 x daags om 8.00 uur.

Wijze van inname

Geen bijzonderheden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- hoofdpijn
- duizeligheid
- spierpijn
- obstipatie
- misselijkheid
- buikpijn

Ezetimib (Ezetrol®)

Tablet 10 mg

Doel

Ezetimib remt de opname van cholesterol via de dunne darm afkomstig uit voeding of uit het gal waardoor de darm minder cholesterol aan de lever geeft.

Innametijd

1x daags om 8.00 uur.

Wijze van inname

Geen bijzonderheden.

Meest voorkomende bijwerkingen

- hoofdpijn
- duizeligheid
- spierpijn
- obstipatie
- misselijkheid
- buikpijn
- winderigheid
- diarree

2.7 Vitaminen

Vitaminen zijn een essentieel onderdeel van het voedingspakket. Er kan een tekort aan vitamines ontstaan door verminderde opname van de vitamines, bijvoorbeeld door langdurig gebruik van andere geneesmiddelen. Een evenwichtige maaltijd met voldoende groente en fruit is dus van belang. Vitaminen worden zo nodig voorgeschreven, bijvoorbeeld bij mensen met Cystic Fibrosis waarbij de vitamines niet goed door de darm in het bloed worden opgenomen.

Doel

Vitamine A

Vitamine A is onder meer noodzakelijk voor de groei en botontwikkeling en het in stand houden van het immuunsysteem.

Vitamine D

Vitamine D is werkzaam bij de calciumopname in het lichaam en biedt bescherming tegen botontkalking.

Vitamine E

Vitamine E beschermt met name membranen tegen beschadiging.

Vitamine K

Vitamine K is nodig voor de vorming van een aantal stollingsfactoren in het bloed.

Innametijd

Voorkeur inname vitamines tijdens het ontbijt

- Vitamine A (Essential Organics®) 1 x daags 4500 IE
- Vitamine E (Essential Organics®) 1 x daags 200 IE
- Vitamine D (in combinatiepreparaat Calci chew D3®) 1 x daags 800 IE
- Vitamine K op indicatie 1 x per week 10 mg

Wijze van innemen

Bij cystic fibrosis in combinatie met voeding en pancreasenzymen.

Meest voorkomende bijwerkingen

Bij normaal gebruik van lage doseringen treden geen bijwerkingen op.

Vitamine ADEK (Essential Organics®)

capsules

Doel

Dit middel bevat de vitamines A, D, E en K.

Innametijd

1 x daags 2 stuks bij het ontbijt.

Wijze van innemen

Bij Cystic Fibrosis in combinatie met voeding en pancreasenzymen.

3 Overzicht van geneesmiddelen

Geneesmiddel	Duur van inname
Tacrolimus, sirolimus of everolimus	Levenslang, dosering wordt geleidelijk lager
Mycofenolaatmofetil/ mycofenolzuur	Levenslang, dosering wordt geleidelijk lager
Prednison of prednisolon	Levenslang, dosering wordt geleidelijk lager
Azitromycine	Op indicatie
Co-trimoxazol	Levenslang
Alendroninezuur of risedroninezuur	Levenslang
Calciumcarbonaat (colecalfiferol)	Levenslang
Valaciclovir of valganciclovir	Gedurende de eerste drie maanden of gedurende zes maanden
Amfotericine B	Gedurende de eerste drie maanden
Omeprazol, pantoprazol, esomeprazol	Levenslang
Tobramycine of colistine	Zo nodig bij pseudomonasinfecties
Voriconazol of itraconazol	Zo nodig bij schimmelinfecties, drie tot zes maanden
Furosemide	Op indicatie
Amlodipine, losartan, metoprolol of perindopril	Op indicatie, afhankelijk van de bloeddruk
Rosuvastatine of ezetimib	Levenslang
Vitaminen	Levenslang bij Cystic Fibrosis

4 Het longtransplantatieteam

Het **team** dat u behandelt bestaat uit de volgende zorgverleners.

De **longartsen** die u in het UMC Utrecht en in het Sint Antonius Ziekenhuis ontmoet, zijn:

- Dr. E.A. van de Graaf (UMC Utrecht)
- Prof. dr. J.C. Grutters (St. Antonius Ziekenhuis)
- Drs. D.A. van Kessel (St. Antonius Ziekenhuis)
- Dr. J.M. Kwakkel-van Erp (UMC Utrecht)
- Dr. H.D. Luijk (UMC Utrecht)
- Dr. J.D. Oudijk (St. Antonius Ziekenhuis)

De **verpleegkundig specialist / verpleegkundig consulent longtransplantatie** verbonden aan het longtransplantatieteam zijn:

- Mw. N. van Doorn (St. Antonius Ziekenhuis)
- Mw. I. Hagenaar (UMC Utrecht)
- Mw. M. Janssen MSc (UMC Utrecht)
- Mw. M. Langezaal (St. Antonius Ziekenhuis)
- Mw. M.J.C Wessels-Bakker MA ANP (UMC Utrecht)

Het **paramedische** team bestaat uit:

- maatschappelijk werk Mw. D. Brocke (UMC Utrecht)
 Mw. W. v.d. Rijt (St. Antonius Ziekenhuis)
 Mw. R.E.M. Zekhuis (UMC Utrecht)
- psycholoog Drs. T. Wilterdink (UMC Utrecht vanuit HDI)
 Drs. S. Pet (UMC Utrecht vanuit HDI)
- fysiotherapie Drs. E. Blanken (UMC Utrecht)
 Dhr. W. Doeleman (UMC Utrecht)
 Dhr. M. van Kampen (St. Antonius Ziekenhuis)
 Mw. T. de Veld (St. Antonius Ziekenhuis)
- diëtetiek Mw. M. van den Brand (St. Antonius Ziekenhuis)
 Mw. N. Broekman (UMC Utrecht)
 Mw. H. Froom (St. Antonius ziekenhuis)
 Mw. F. Hollander (UMC Utrecht)

© Longtransplantatieteam Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen en/of verveelvoudigd, zonder voorafgaande (schriftelijke) toestemming van het Longtransplantatieteam Utrecht.

Longtransplantatieteam Utrecht

UMC Utrecht, Heidelberglaan 100, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht
Tel 088 75 555 55

www.umcutrecht.nl

© 2016, UMC Utrecht